

Nepreremljivi

Torek, 31. avgusta 2021, št. 168 www.finance.si

Kako okrepiti družbeni razvoj gr

V tujni sindikati in delodajalci uredijo ključne družbene dogovore, s katerimi pravično razdelijo pravice, obveznosti in odgovornosti

VALENTINA KUZMA
finance@finance.si

Socialna partnerja Zbornica gradbeništva in Industrije gradbenega materiala pri GZS in Sindikat delavcev gradbene dejavnosti Slovenije predlagata prek pobude SUSODCO (Support Of Social Dialogue For An Effective Future Construction) ali podpora socialnemu dialogu za učinkovitost gradbenega sektorja v prihodnosti) ki jo podpira direktor evropske komisije za zaposlovanje, socialne zadeve in vključevanje, zgraditev vrhunske prihodnosti. Kako?

V gradbeništvu se po dobrih praksah iz tujne zgledujemo predvsem zato, ker dobre rešitve temeljijo na usklajenem nacionalnem dogovoru in njegovem premišljenem uresničevanju. Družno dogovarjanje

oziroma vodenje socialnega dialoga na državni ravni v gospodarski dejavnosti pomeni, da med stranema znasprotnimi interesi vzpostavimo kakovosten in učinkovit pogajalski proces.

Urejene socialne razmere - manj nesreč in bolezni

Pogajalske spretnosti in moč argumentov izluščijo srčiko rešitve problema, za katerega se je pogajanje začelo in je del širšega kolektivnega dogovarjanja. To izvrže prehtane odločitve, sprejemljiv družbeni dogovor s skupnimi potrebami in interesi obeh strani. Urejene socialne razmere v gradbeništvu so tesno povezane s privlačnostjo te dejavnosti. Ta se izrazi v zadržanju zaposlenih v gradbenih podjetjih, privabljanju novih moči, vpisom mladih v izobraževalne programe in starejših, ki se odločijo za prekvalifikacijo.

V okoljih z urejenimi socialnimi razmerami v podjetjih

je manj delovnih nesreč in poškodb, delež smrtnih primerov je manjši, manj je obolenj, pripadnost je večja, produktivnost višja. Dobro in uspešno družbeno dogovarjanje se zrcali v podobah gradbenih podjetij in zadovoljstvu ter življenjskem standardu njihovih zaposlenih.

Od zakona do internih aktov

Družno dogovarjanje se v temlju izrazi prek zakona o delovnih razmerjih. Tega nadgrajujejo še kolektivne pogodbe in interni akti delodajalcev. Kolektivne pogodbe lahko gledamo na specifično gospodarske dejavnosti podrobneje opredelijo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti ter pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev in delodajalcev v skladu z zakoni. Po domače povedano, določajo bonuse in maluse vseh zaposlenih v dejavnosti. Za velik del družb, re-

SHUTTERSTOCK

gistriranih z osnovno dejavnostjo področja F - gradbeništvo (41, 42, 43), v Sloveniji velja kolektivna pogodba za gradbene dejavnosti (KPGD). Vsa podjetja je žal niso zavezana spoštovati. Danes je KPGD pomem-

ben instrument, ki opredeljuje temeljne pogoje za delovanje in poslovanje.

Nastavki za partetni sklad

Nastavke predlagane rešitve za gradbeno dejavnost nam je us-

pelo vnesti že leta 2015 s III. členom, ki dopušča možnost ustanovitve sektorske neprofitne organizacije - fundacije za izboljšanje zaposlitvenih možnosti. V tujni se uporablja izraz socialni partetni sklad za

12.-13. oktober 2021

GH Bernardin, Portorož

Finance

Horuk v nove čase: Kako do izhodnih strategij, ki delujejo?

Več na www.pkp.si

Samo v zdravih in odgovornih organizacijah lahko zaposleni švignejo v kreativne višave

Zdravi ljudje, zdrave organizacije. Kaj počnejo vodilna slovenska, regijska in globalna podjetja za to, da gojijo zdrave kulture in odnose ter tako krepijo ustrvarjalnost in inovativnost svojih organizacij?

Svoja mnenja in izkušnje bodo delili:

- Gregor PILGRAM, generálni direktor, Generali Austria
- Michal MACO, direktor, Corwin Slovenija
- Jernej ČESEN, SVP of Distribution & BI in generálni direktor Ekipa2
- Jana KRAPEŽ TROŠT, so-direktorica, BIA Separations

Moderator: prof. dr. Miha ŠKERLAVAJ, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani

- Generálni sponzor: **Generali** Glavni sponzorji: **Corwin** Partnerja: **Alpa2**
- Sponzorji: **Ljubljana** **Imperial** **ISKATEL** **COWIN** **PARNITA** **SKB ZORKA** **Slovenske železnice**
- Mali sponzorji: **Taleum Slovenija** **gea** **PROHIT** **Zitot** **CETIS** **BETECOL** **Slovenska podjetja** **SZARJA LEKTORNIKA**
- Veliki sponzorji: **KEARNEY** **CETIS** **BETECOL** **Slovenska podjetja** **SZARJA LEKTORNIKA**
- Uradni avtor: **Slovenska podjetja** **SZARJA LEKTORNIKA**
- Uradna pošta: **Vlada Slovenije**

Prva kolektivna pogodba gradbene dejavnosti v Sloveniji

idbeništa

SHUTTERSTOCK

Prva kolektivna pogodba gradbene dejavnosti v Sloveniji

Letos mineva 84 let od podpisu prve kolektivne pogodbe za gradbene dejavnosti, ki je urejala delovne razmere stavbnega delavstva v Dravski banovini. Obsegala je določila o mezdah, zaslužkih, odtegljih, mednih razredih, mednih tarifah, akordih, delavskih zaupnikih, sprejemanju in odpuščanju delavcev, učenecih, postopkih pri pomanjkanju dela, boleznih in drugih zadetkih pri delu, zdravstvenih in higijenskih predpisih, delavskih kuhinjah, redi in nadzorstvu na stavbi, priznanjih in kaznih. Gradbeni delavci in njihovi delodajalci so se med prvimi v Sloveniji zavedali, da je pomembno urediti temeljne pravice delavcev v panogi, saj se je tako lahko ustvarilo osnovni pogoji za delo.

gradbeno dejavnost. Paritetni sklad najbolj zato, ker jih soupravljajo predstavniki delodajalcev in delojemalcev.

Po večletnem proučevanju dobrih praks v razvitih državah Evrope smo se prepričali,

jetno najbolj potrebuje izboljšanje socialnih razmer in medijske podobe.

V Nemčiji že od konca 19. stoletja

Te soupravljane organizacije smo predstavljali na različnih stanovskih dogodkih in odločevalce pozivali k razvoju nacionalnega političnega okvira in instrumentov, s katerimi bi se nacionalni socialni partnerji gradbene dejavnosti lahko pogajali in razvili nacionalni paritetni socialni sklad. Dokazali smo, da se je v mnogo državah srednje in vzhodne Evrope nacionalni sistem industrijskih odnosov na ravni dejavnosti v preteklosti poslušal prav zaradi različnih socialnih in ekonomskih dejavnikov. Zakonodajalci in vlade tega dela Evrope ne zapuajo nacionalnim socialnim partnerjem na ravni dejavnosti, zato ni pravega sodelovanja pri oblikovanju trga dela.

Vendar v razvitim delu Evrope paritetni skladi delujejo že desetletja, v Nemčiji od leta 1888. Njihova dodana vrednost za podjetja in delavce je velika, zato pozitivno prispe-

vajo k trajnostnemu trgu dela. Z družbenim bipartitnim kolektivnim dogovarjanjem so v državah zahodne Evrope (pred nekaj leti celo v Romuniji) vzpostavili socialne paritetne sklade, ki jih ob podpori države skupaj upravljajo delodajalci in delojemalci. Izkušnje kažejo, da je današnje in prihodnje izzive gradbene industrije mogoče reševati le, če so socialni partnerji vključeni v odločanje in so sposobni doseči soglasje. Zato sklenejo kolektivne pogodbe, ustanovijo paritetne sklade in ureditve druge medsebojne dogovore. Za učinkovite in uspešne postopek prilagajanja dejavnosti zdajšnjim in prihodnjim izzivom bi morali biti nacionalni socialni partnerji gradbene dejavnosti sposobni sklepati (za vezujoče) kolektivne pogodbe in ustanoviti avtonomne paritetne socialne sklade, ki jih financirajo in upravljajo socialni partnerji sami.

Koristi za ljudi in podjetja

Socialni partnerji smo najprej merniki za prepoznavanje krakovorčnih in dolgoročnih potreb na trgu dela, tako za delavce kot podjetja. Predlagani paritetni sklad bi v Sloveniji pomagal izboljšati in urediti socialne razmere v gradbeništvu. Preprečil bi lahko delo na črno, izločil nelegalno konkurenco, zmanjšal negativne učinke velikih nihanj obsega del (karniško zaposlovanje, odpuščanje, insolventnost podjetij). Pri pomogel bi tudi k manj nesrečam in poškodbam pri delu. Za vse zaposlene s kvalifikacijami na lestevici od prve do pete ravni po Slovenskem ogrodju kvalifikacij (SOK) bi zahteval določeno obvezno število učnih ur v kolodarskem letu. Iz sklada bi se podjetjem izplačevala nadomestila za izpad prihodkov o slabem vremenu, zaposleni bi podobno prejemali nadomestilo za izpad variabilnega dela mesečnih prihodkov.

Paritetni sklad bi zaščitil podjetja in zaposlene, pozitivne učinke paritetnega sklada za gradbene dejavnosti predstavljammo deležnikom in odločevalcem že od leta 2011. Slovenski delodajalec bi lahko pozneje ob predhodni spremembi sistema plačevanja prispevkov

na sklad prenesel tudi izplačila bolniške in pokojninskih prispevkov, kot je to praksa nekaterih skladov v tujini. Njegove prednosti bi takoj finančno občutila podjetja, ki poslujejo v tujini. Te družbe morajo za napotene gradbene delavce vsak mesec obvezno vplačevati v tuj paritetni sklad, saj v Sloveniji nimamo enakovredne organizacije.

Zato stopimo skupaj in omogočimo ustanovitev paritetnega sklada za gradbene dejavnosti. Podprite naš skupni cilj - zGRADIMO vrhunsko prihodnost.

Valentina Kuzma je samostojna svetovalka pri Zbornici gradbeništvu in industrije gradbenega materiala pri GZS.

Varčna in estetska steklena fasada ni več tabu. Je dobro premišljena naložba.

Sika je kot dobavitelj lepilno-tesnilnih materialov za proizvodnjo steklenih fasad dejavna v svetovnem merilu in pri najbolj zahtevnih arhitekturnih dosežkih že vrsto let. Načrtovanje se začne že pri zasnovi projekta. Ob pomoči svetovno uveljavljenih strokovnjakov svetujemo in zagotavljamo podporo v vseh projektiranih fazah pri še tako zahtevnih izzivih. Naše glavno vodilo je končnemu uporabniku zagotoviti varno, estetsko in energetsko učinkovito rešitev.

V sodobni arhitekturi je zaznati vse večjo uporabo steklenih elementov v vseh konstruktivskih sklopih. Ob uporabi steklenih ograj, prezračevanih fasad, panoramskih sten in stavbnega pohištva pa se zaradi lahkotnosti steklenih elementov velikokrat zamarja dolgotrajna energetska učinkovitost ovoja stavbe.

Med parametri, ki vplivajo na energetsko učinkovitost steklenih fasad, so med drugim pomembni:

- pravilna izbira in dimenzioniranje steklenih elementov,
- številno medsteklenih prostorov (zračnih komor),
- polnitev zračnih komor z žilantirni plini,
- pravilna izbira obstojnega sekundarnega tesnila.

Prav izbira sekundarnega tesnila je pomemben dejavnik, ki občutno podaljša življenjsko dobo, funkcionalnost in energetsko učinkovitost najbolj

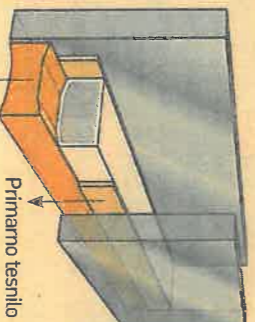
kakovostnih termoizolacijskih stekel.

Dolgoletni razvoj in testiranja, uporaba v najbolj agresivnih okolišjih in pri najbolj zahtevnih detajlih v objektih po vsem svetu so združeni v skupno komercialno ime **SIKASIL® IG-25HM Plus**. Gre za visoko modularno silikonsko tesnilno maso, s katero neoporečno omogočamo:

- do 25 odstotkov višjo mehansko trdnost in večjo togost ter nosilnost steklenih elementov,
 - projektno bolj vitkih okvirjev stavbnega pohištva in steklenih fasad,
 - do 25 odstotkov večjo oblikovno moč, ki omogoča dimenzioniranje večjih steklenih elementov,
 - občutno manjše izgube žilantnih plinov med življenjsko dobo (0,3–0,6 odstotka na leto),
 - UV- in vremensko obstojnost izpostavljenih stikov,
 - izjemno trajnost in kompatibilnost z drugimi materiali.
- Z izbiro kakovostnega sekundarnega tesnila lahko zagotovimo občuten prihranek pri ogrjevanju in hlajenju prostorov v življenjski dobi objekta.

Pri klasičnem izolacijskem steklu lahko ob uporabi polnjenja z argonom, toplotno prehodnost zmanjšamo za 0,3 vata na kvadratni meter Kelvina (W/m² K). V primeru uporabe kurilnega olja kot ogrevalnega energenta to pomeni:

- do 3 litre manjšo porabo kurilnega olja za kvadratni meter steklene fasade,

Sekundarno tesnilo SIKASIL® IG-25HM Plus

lacijsko steklo v nekaj letih po vgradnji izgubi svoje prvotno načrtovane termoizolativne karakteristike. Sekundarno tesnilo mora namreč klijubovati spremembam temperature, zračnega pritiska, dinamičnim in statičnim obremenitvam in ne nazadnje neelastičnemu obnašanju butilnega primarnega tesnjenja. Prav zadnje je v kombinaciji z nepravilno izbiro sekundarnega tesnila največkrat razlog za uhajanje žilantnih plinov iz termoizolacijskih stekel.

Z uporabo Sikinega **SIKASIL® IG-25HM Plus**, ki je skladno s testiranjem po evropskem standardu za izolacijska stekla EN1279-3, zagotovimo v povprečju 0,5 odstotka izgube argona na leto. Tako vsebnost argona v termoizolacijskih steklih tudi po 30 letih ostaja nad 80 odstotkov prvotno vgrajenega argona.

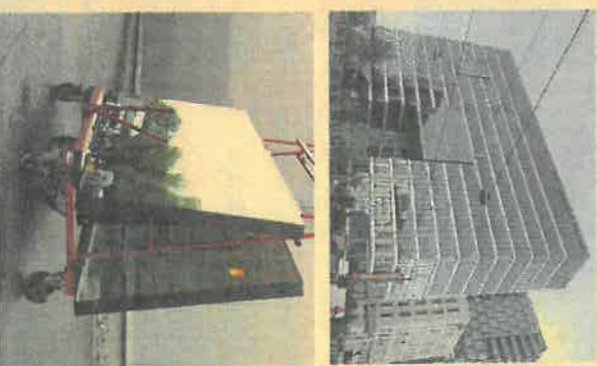
Sikasil® IG-25HM Plus je skladen z ETAG 002, EN 13022, EN 15434, EN 1279-2, -3, -4, ASTM C1184, C1369, E2190, CEKAL ter odobren pri ETA (ETA 11/0391), označen s CE in SNUF VI-NEC.

Reflex, d.o.o. v Ljubljani končuje gradnjo moderne stavbe Na Stobli, ki je opremljena s štirikratno zasteklitvijo Q-Air. Za Silkin **SIKASIL® IG-25HM Plus** so se odločili zaradi posebnih mehanskih lastnosti, ki še nadalje zmanjša tanjši nanos, ki še nadalje zmanjša linijske toplotne izgube, in zaradi večje elastične togosti spoja, ki omogoča dolgotrajno zadrževanje plina kriptona, ki je uporabljen v večini Reflexovih štirikratnih zasteklitvev Q-Air.

Na Stobli, Ljubljana

Zavest o večanju energetske učinkovitosti stavb je še bolj aktualna tema v tujini. Odličen primer dobre prakse, ki smo ga izvedli s partnerjem, podjetjem Reflex, d. o. o., je objekt DEG8 v norveškem Oslu. Želja investitorja je bila energetska sanirati lastniški objekt, izboljšati

Deg8, Oslo (zgoraj), Deg8, prvi izdelani kosi štirikratne zasteklitve Q-Air za Deg8 (spodaj)

REFLEX

Aleš Kraji, Reflex d.o.o., Damir Hamzić, Sika d.o.o.